

УДК 371.14.016:33:004.9

Дивак В.В.

доцент, к.пед.н., доцент кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»
<https://orcid.org/0000-0001-8014-815X>, vvdivak@gmail.com

Андрос М.Є.

ст. викладач кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-комунікаційних технологій ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,
<https://orcid.org/0000-0002-6651-1853>, androsme72@ukr.net

Україна, м. Київ

**РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ
ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ВІДКРИТОЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ
ОСВІТИ**

Одним із пріоритетних напрямків Державної програми економічного і соціального розвитку України на 2019 рік є оптимізація обсягів підготовки та перепідготовки кадрів з вищою освітою в контексті інноваційного розвитку національної економіки; надання державної підтримки для підготовки фахівців за напрямками, що стимулюють розвиток пріоритетних базових галузей економіки у форматі «наука-освіта-технології».

В умовах швидкозмінних процесів в економіці, що є наслідком сучасних соціально-економічних перетворень, все більшого значення набуває якісна професійна підготовка керівників освіти. Покращити економічну компетентність керівників закладів середньої освіти для підвищення конкурентоздатності освітніх закладів на фоні низькотехнологічної освіти і малоефективного управління можна в системі післядипломної педагогічної освіти. На даний час основними формами підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів в освітніх закладах післядипломної педагогічної освіти є очна, очно-дистанційна і заочна. Очно-дистанційна форма підвищення

кваліфікації має переваги на сучасному етапі розвитку післядипломної педагогічної освіти через можливість проведення тривалого дистанційного етапу навчання з використанням інформаційно-цифрових технологій.

Ключові слова: економічна компетентність, керівники закладів загальної середньої освіти, засоби інформаційно-цифрових технологій управління, електронне дистанційне навчання, післядипломна освіта, підвищення кваліфікації.

Дивак В.В.

доцент, к.пед.н., доцент кафедри відкритих освітніх

систем та інформаційно-комунікаційних

технологій ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»

<https://orcid.org/0000-0001-8014-815X>, vvdivak@gmail.com

Андрос М.Є.

ст. викладач кафедри відкритих освітніх систем та інформаційно-

комунікаційних технологій ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»,

<https://orcid.org/0000-0002-6651-1853>, androsme72@ukr.net

Україна, м. Київ

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ВІДКРИТОЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

[англійською мовою]

One of the priority directions of the State Program of Economic and Social Development of Ukraine for 2019 is to optimize the volume of training and retraining of personnel with higher education in the context of innovative development of the national economy; providing state support for training specialists in areas that stimulate the development of priority basic sectors of the economy in the "science-education-technology" format.

In conditions of rapidly changing processes in the economy, which is the result of modern socio-economic transformations, the qualitative professional training of

the heads of education becomes of increasing importance. To improve the economic competence of directors of secondary education institutions in order to increase the competitiveness of educational institutions against the background of low-tech education and ineffective management can be found in the system of postgraduate pedagogical education. At present, the main forms of advanced training of senior and pedagogical staff in postgraduate pedagogical education institutions are full-time, part-time and distance learning. The distance-learning form of advanced training has the advantages at the present stage of development of postgraduate pedagogical education through the possibility of holding a long distance learning phase using information and digital technologies.

Key words: economic competence, heads of institutions of general secondary education, means of information and digital management technologies, distance learning, postgraduate education, advanced training.

Постановка проблеми зумовлена новими економічними умовами, що формуються в Україні, де особливої ваги набуває знання принципів і закономірностей економічного розвитку суспільства, економічна освіта.

Керівники закладів загальної середньої освіти (далі по тексті – керівники ЗЗСО) на сучасному етапі розвитку освіти зацікавлені в отриманні знань з господарських, фінансових та маркетингових питань в освіті, оскільки вони самі стають менеджерами, управляють педагогічною системою ЗЗСО, її розвитком, організовують і стимулюють професійну діяльність педагогічних працівників, вивчають попит на освітні послуги та забезпечують їх якісне надання, займаються господарською діяльністю, намагаючись дотримуватися відповідності показників роботи навчального закладу державним стандартам загальної середньої освіти, утримувати його конкурентоспроможність на ринку освітніх послуг, мати достатній рівень професійної компетентності.

Неперервний розвиток професійної компетентності керівників ЗЗСО визначається соціальним замовленням на забезпечення професійного управління закладами загальної середньої освіти. До недавнього часу

професійну підготовку у системі вищої педагогічної освіти керівники ЗЗСО не отримували. Віднедавна педагогічні працівники отримали можливість здобувати вищу професійну освіту за спеціальністю «Управління навчальним закладом». На даний час кількість дипломованих керівників ЗЗСО відносно невелика.

Аналіз наукових робіт. Питаннями компетентнісного підходу, формування педагогічної та професійної компетентності займаються такі зарубіжні та вітчизняні вчені, як В. Байденко, Н. Бібік, О. Бондарчук, І. Зязюн, Л. Карамушка, Н. Клокар, І. Колеснікова, Н. Кузьміна, М. Лук'янова, А. Маркова, А. Москальова, О. Овчарук, Є. Рогов, О. Савченко, В. Сластьонін, В. Сериков, М. Скрипник, М. Смульсон, Т. Сорочан, М. Степко, Л. Хоружа.

Питання змісту, форм і методів підвищення кваліфікації керівників ЗЗСО у системі післядипломної педагогічної освіти досліджували Г. Єльнікова, Л. Пуховська, В. Пуцов, Т. Сорочан та ін.

Окремі аспекти використання інформаційних технологій та технологій дистанційного навчання у підвищенні кваліфікації керівних кадрів освіти, розвитку їх інформаційної культури досліджують В. Биков, В. Гуменюк, М. Жалдак, Л. Забродська, Л. Калініна, С. Касьян, Н. Морзе, В. Олійник, Н. Панкратова, В. Руденко, О. Спірін, та ін.

Важливою складовою професійної компетентності керівників ЗЗСО є економічна компетентність. За останні роки до сфери педагогіки увійшли такі економічні поняття, як освітні послуги, якість освіти, конкуренція між освітніми закладами та ін.

Питання економічної підготовки керівників ЗЗСО проаналізовані в роботах Г. Дмитренка, В. Куценко, В. Саюк, О. Шпака та ін. Але в цих роботах не в повній мірі відображено зміст, не розкриті складові, не розроблено модель розвитку економічної компетентності керівників ЗЗСО.

Мета статті – теоретично обґрунтувати технологію розвитку економічної компетентності керівників ЗЗСО засобами інформаційно-цифрових технологій управління.

Виклад основного матеріалу. У результаті теоретичного аналізу науково-педагогічної літератури з'ясовано, що питання економічної компетентності керівників ЗЗСО предметно не розглядалося.

Причинами, які стримують розвиток економічної компетентності керівників ЗЗСО, є відсутність у переважної більшості керівників ЗЗСО фахової підготовки, відсутність моделі розвитку економічної компетентності керівників ЗЗСО, недосконалість використання засобів інформаційно-цифрових технологій у процесі підвищення кваліфікації цієї категорії працівників та недостатня визначеність організаційно-педагогічних умов навчання.

На основі аналізу понять «компетентність», «управлінська компетентність», «професійна компетентність», «професійна діяльність керівників ЗЗСО», освітньо-кваліфікаційної характеристики керівника закладу загальної середньої освіти, ми визначили **економічну компетентність керівників ЗЗСО як систему фінансових, матеріальних і господарських знань та вмінь, що окреслюють цілісну суть створення, розподілу, обміну і споживання матеріальних і духовних благ, формування економічного мислення вчителів і учнів з метою забезпечення ефективної діяльності закладу загальної середньої освіти.**

У структурі економічної компетентності ми виділили мотиваційний, когнітивний, операційний та оцінний компоненти. Мотиваційний включає ставлення до економічної діяльності керівників ЗЗСО, що виражається у намірах ефективно використовувати матеріальні і людські ресурси, покращувати економічні показники навчального закладу з метою забезпечення якісної загальної середньої освіти. Когнітивний охоплює знання основ економіки: фінансів, маркетингу, підприємницької діяльності. Операційний охоплює форми, методи, прийоми економічного впливу, сформовані на рівні умінь і навичок. Оцінний передбачає аналіз оцінювання та самооцінювання рівня економічної компетентності з метою визначення змісту навчання і загалом освітнього процесу.

Економічна компетентність керівників ЗЗСО містить фінансову,

маркетингову, підприємницьку складові та має три рівні: низький, достатній, високий.

Схематично модель розвитку економічної компетентності керівників ЗСО відображена на рис. 1.

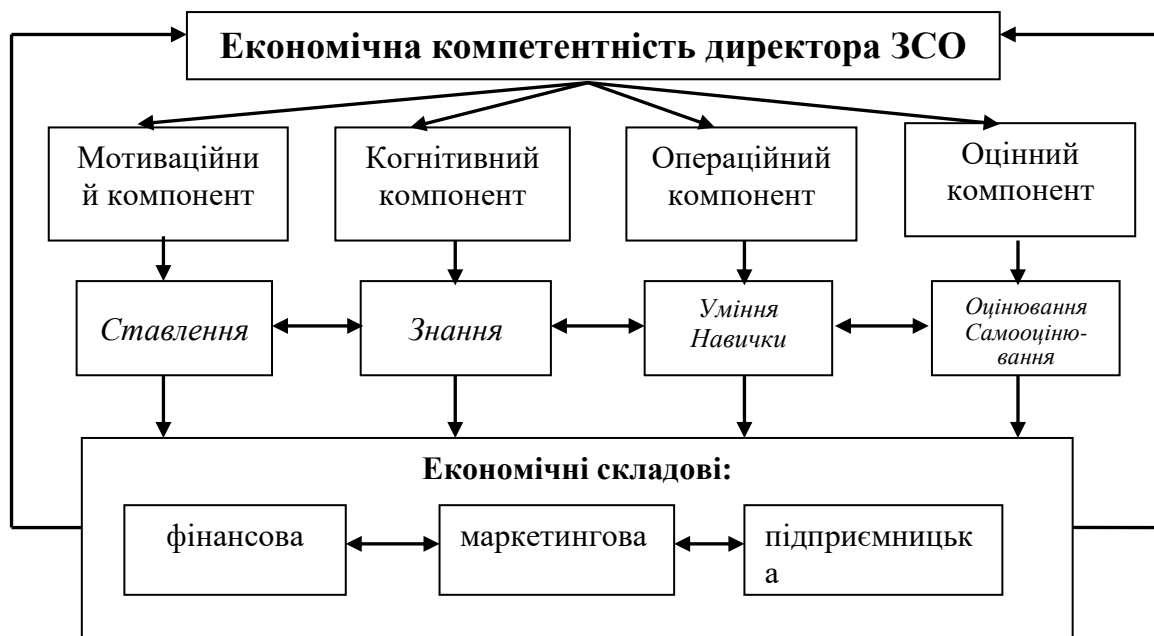

Рис. 1. Модель розвитку економічної компетентності керівників ЗСО.

Актуальними завданнями для системи післядипломної педагогічної освіти є допомога керівникам освіти та педагогічним працівникам в організації Е-дистанційного навчання (E-distance education). Електронне навчання (e-learning) - сучасний варіант дистанційного, але серед закордонних дослідників цієї сфери немає єдиної точки зору щодо визначення електронного і єдиного чіткого розмежування понять дистанційного та електронного навчання (ЕН). Так, науковці британського Комітету Об'єднаних Інформаційних Систем (Joint Information Systems Committee, JISC) розглядають електронне навчання як «навчання із допомогою, підтримкою і використанням інформаційно-комунікаційних технологій», але наголошують, що поняття електронне навчання також охоплює гнучке навчання та дистанційне навчання, а також використання інформаційно-комунікаційних технологій як засобу спілкування

та обміну досвідом між окремими слухачами та групами слухачів для підтримки та покращення моніторингу навчання [10].

Представники Американської асоціації дистанційного навчання (United States Distance Learning Association) розмежовують поняття дистанційного, он-лайн, електронного навчання, а також такого, яке базується на використанні мережі, комп'ютера, технологій (англійською відповідно distance learning, online learning, e-learning, also Web-based training, computer-based training, computer-based instruction, technology-based instruction), а саме «он-лайн навчання є видом дистанційного, так само як і кореспондентське чи навчання засобами телебачення. Он-лайн навчання в ширшому значенні охоплює будь-яке навчання із застосуванням комп'ютера». [11]

В сучасних умовах розвитку освітнього середовища України, нагальними виступають питання впровадження ключових компонентів Концепції Нової української школи. Один із ключових компонентів зазначеної формули – *«Сучасне освітнє середовище, яке забезпечить необхідні умови, засоби і технології для навчання учнів, освітян, батьків не лише в приміщенні навчального закладу»* [4]. Створення та ефективне функціонування сучасного освітнього середовища стає можливим саме завдяки впровадженню інноваційних інформаційно-комунікаційних технологій та засобів зв'язку. У цьому аспекті одним із актуальних питань постає питання організації та забезпечення дистанційного навчання керівником ЗЗСО.

У нормативних документах зазначені різні підходи до дистанційного освітнього процесу, зокрема, як до форми навчання, так і до технології навчання. У Положенні про дистанційне навчання [6] зазначено, що «його реалізація може відбуватися двома шляхами: як окремої форми навчання, так і шляхом використання технологій дистанційного навчання для забезпечення освітнього процесу в різних формах».

Наше бачення ґрунтується на наступному визначенні: дистанційна форма організації освітнього процесу – це форма організації освітнього процесу, заснована на використанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій,

що дозволяють здійснювати освітній процес на відстані, уникаючи безпосереднього контакту між викладачем і слухачем, а технології дистанційного навчання – це сукупність взаємопов’язаних педагогічних технологій та інформаційно-комунікаційних технологій навчання [7].

Розглянемо інформаційні технології, які використовуються в системі післядипломної освіти. У наш час найбільш доступними й широко застосовуваними в навчанні програмними засобами інформаційних технологій є продукти корпорації Microsoft®. Відповідність даних програмних засобів конкретним інформаційним технологіям представлено в таблиці 1 [1].

Таблиця 1. Інформаційні технології та програмне забезпечення, яке їх підтримує.

№	Інформаційні технології	Представлені можливості	Програмні продукти
1	2	3	4
1.	Технологія роботи з текстовою інформацією	Обробка текстової й графічної інформації, автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, візуалізація інформації.	MS Word, MS Publisher
2.	Технологія роботи з графічною інформацією	Обробка графічної інформації, автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, візуалізація інформації	PaintBrush, Paint
3.	Технологія числових розрахунків	Обробка числової інформації, створення математичних моделей, автоматизація процесів обчислювальної діяльності та обробки результатів експерименту, автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, організаційного керування навчальною діяльністю й контроль за результатами засвоєння.	MS Excel
4.	Технологія зберігання, пошуку та сортування	Архівне зберігання великих обсягів інформації (текстових,	

	даних	числових, графічних, аудіо і відео) з можливістю її передачі, створення інформаційних моделей, автоматизація процесів інформаційно-пошукової діяльності, автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, організацій-ного управління навчальною діяльністю й контролю за результатами засвоєння.	MS Access
5.	Мережеві інформаційні технології	Легкий доступ до центрального банку даних, цілеспрямований пошук інформації (текстової, числової, графічної, аудіо й відео), передача інформації й обмін повідомленнями.	MS Internet Explorer, MS FrontPage, MS Outlook Express, MS Mail, MS Publisher, MS FrontPage
6.	Мультимедіа технології	Одночасна робота з різномірною інформацією (текстовою, графічною, аудіо, відео), автоматизація процесів інформаційно-методичного забезпечення, комп'ютерна візуалізація інформації про об'єкти або явища.	MS Power-Point

Інформаційно-цифрові технології управління можуть інтенсифікувати професійну діяльність керівників ЗЗСО.

Управлінську діяльність та навчально-виховну роботу керівників ЗЗСО неможливо уявити без створення та обігу документів. Для того щоб комп'ютер допоміг упорядкувати створення та обіг документів, необхідна додаткова програма, яка дозволяє ефективніше працювати з бібліотекою електронних документів. Такою програмою є MS FrontPage, яка використовує можливості Internet Explorer [12], - це так званий редактор HTML, призначений для створення веб-сторінок і сайтів без необхідності знання користувачем

мови HTML. Основне меню включає інформацію щодо керівників ЗЗСО, його заступників, законодавство про освіту, учителів, учнів освітнього закладу. (рис. 2.).

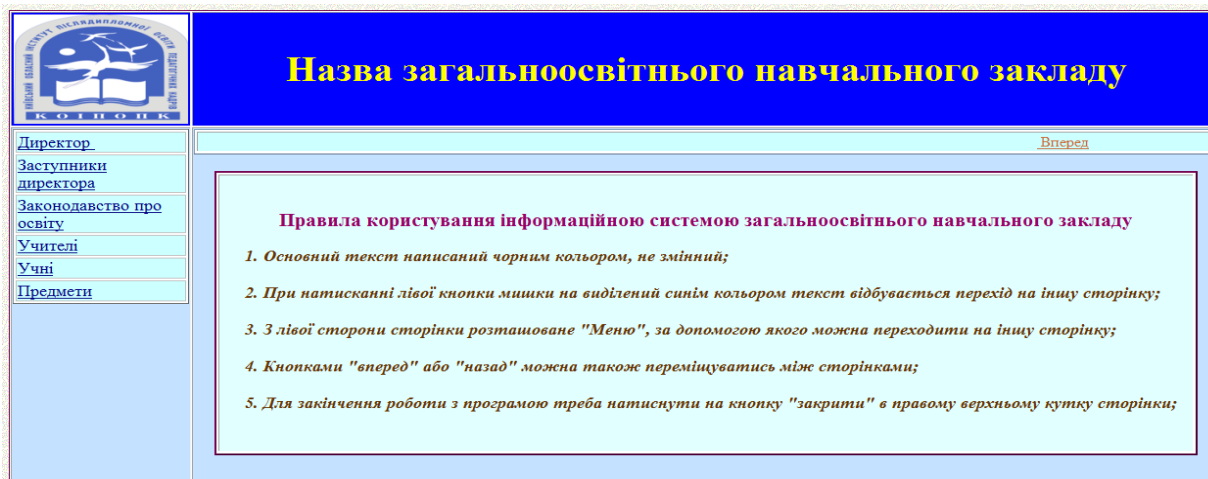

Рис.2.Загальний вигляд вікна пошукової системи.

Керівник ЗЗСО має можливість доступу до електронного меню з планування роботи, кадрового забезпечення, контролю навчально-виховного процесу, фінансово-господарської діяльності та ін.

Також для вдосконалення процесу управління персоналом освітнього закладу існують системи типу «Директор», «Відділ кадрів». Для управління фінансово-економічними процесами система «Бухгалтерія». Вдосконалення процесу управління матеріально-технічним забезпеченням-система типу «Склад», для навчально-виховного процесу – «Розклад», для інформаційного забезпечення – «Бібліотека» та шкільні сайти тощо. Основними методами роботи з цими системами виступають інформаційно-пошукові та аналітичні програми.

Після вибору на панелі потрібного розділу відкривається наступне вікно (див. рис. 3.).

Рис. 3. Вигляд вікна “Директор”.

Серед базових складових мережі інформаційно орієнтованого освітнього середовища закладів загальної середньої освіти, що використовують інформаційно-цифрові технології, можна виокремити наступні:

- повноцінна багатофункціональна медіатека, яка включає в себе мультимедійні, інтерактивні навчальні програми з різних напрямів шкільної освіти, науки та культури, розраховані на різні вікові категорії учнів з різних напрямів;

- дистанційне навчання, що дозволяє брати участь у різноманітних творчих, пошукових та дослідницьких проектах, конкурсах, Інтернет-олімпіадах та ін.;

- інформаційний та редакційно-видавничий центр, що забезпечує створення, підтримку та оновлення сайтів пошукових, дослідницьких, експериментальних проектів, випуск інформаційних публікацій, газет, тез учнівських робіт, текстів виступів на конференціях, навчальних посібників тощо;

- каталог інформаційних баз даних, які містять вичерпну організаційну, методичну та консультаційну інформацію з фінансово-господарської діяльності ЗЗСО тощо, написання творчих, науково-дослідницьких, експериментальних робіт з управління економічною діяльністю ЗЗСО;

- структурована електронна бібліотека пошукових, дослідницьких, експериментальних робіт з різних навчальних дисциплін, рефератів, курсових, дипломних проектів, кандидатських і докторських дисертацій, які можуть бути використані як зразки для оформлення і написання конкурентноспроможних навчальних проектів та як інформаційна база даних для подальшого використання керівниками та педагогами ЗЗСО в освітньому процесі;

Систематичне включення керівників ЗЗСО, педагогічних працівників, здобувачів освіти у пізнавальну, творчу, пошукову, науково-дослідницьку, експериментальну діяльність з використанням інформаційно-цифрових технологій забезпечує формування та постійний розвиток їх інформаційно-цифрової культури.

Вивчення стану підвищення кваліфікації в закладах післядипломної освіти свідчить, що керівники ЗЗСО підвищують професійну кваліфікацію в основному кожні п'ять років. Метою підвищення кваліфікації є розвиток професійної компетентності керівників освітніх закладів. Для здобувачів освіти – керівників ЗЗСО пропонується виклад нового матеріалу за допомогою інформаційно-цифрових технологій: сучасні платформи дистанційного навчання (LMS-платформи, найпопулярніші з них, з так званим «відкритим кодом»: Moodle, E-Front, Web-Tutor) демонстраційно-енциклопедичні програми; програма презентацій Power Point; закріплення викладеного матеріалу: тренінги, різноманітні освітні програми, електронні лабораторні роботи; система контролю й перевірки: електронне дистанційне тестування з оцінюванням; самостійна робота: електронні енциклопедії, підручники, навчальні програми; проведення інтегрованих уроків методом проектів, результатом яких буде створення Web-сторінок, проведення телеконференцій, використання сучасних Інтернет-технологій [5].

Дослідження довело, що основна кількість керівників ЗЗСО ще не є висококваліфікованими фахівцями з впровадження і використання інформаційно-цифрових технологій, тому перед науково-педагогічними працівниками закладів післядипломної освіти постає завдання, розпочати

навчання інформаційно-цифровим технологіям, визначитися із програмою, рівнем складності, такі завдання постають перед здобувачами освіти, викладачами, які навчається і працюють в системі післядипломної освіти. Проаналізувавши рівні складності навчання, взявши до уваги стан підготовки здобувачів освіти до використання інформаційно-цифрових технологій, доцільно виділити 4 рівні навчання: початковий, достатній, предметний, професійний.

Початковий рівень передбачає знайомство із складовими комп'ютера, початкові відомості з MS Word, Excel, PowerPoint, мережею Internet, створення папок, збереження інформації;

Достатній рівень передбачає навчання за програмою «Intel. Навчання для майбутнього». Метою навчання є формування у керівників ЗЗСО та педагогічних працівників навичок ефективного використання інформаційно-цифрових технологій. Предметний рівень передбачає використання інформаційно-цифрових технологій для розробки електронних уроків, електронних тестів, завдань та використання інтерактивної дошки для окремих шкільних предметів. Професійний рівень включає професійні знання у сфері інформаційно-цифрових технологій - глибоке знання окремих програмних засобів, які вивчаються педагогами за їх бажанням. Це Flash-технології, мова програмування, Web-дизайн та ін.

Основними напрямками використання інформаційно-цифрових технологій є:

- здійснення цілеспрямованого пошуку інформації різних форм у глобальних і локальних мережах, реєстрація, збір, нагромадження, зберігання, обробка та передача;

- обробка результатів навчального експерименту;

- здійснення керування навчальними роботами;

- організація й проведення комп'ютерних експериментів з віртуальними моделями;

- здійснення автоматизованого контролю організації навчальної діяльності;

- розробка педагогічних програмних засобів різного призначення;
- розробка методичних і дидактичних матеріалів;
- розробка web-сайтів навчального призначення.

Особливі якості використання комп'ютерів можна використовувати для підкріплення процесу навчання за цілим рядом параметрів:

- візуалізація – програми з графічним зображенням надають підтримки слухачам у візуальному представленні різних процесів;

- діагностика – виправлення недоліків-забезпечуючи систематично широкий доступ слухачів до відповідної інформації або приводячи повторення навичок, що погано засвоєні, можна сконцентрувати роботу на тих областях знань, які слухач, викладач або програма діагностували як варті уваги;

- подорож у часі – можливість повернення до програми чи завдання, яке виконувалось в певний відрізок часу.

- ритм роботи – певні обмеження в часі надають можливості більшого збору, збереження та обробки інформації;

- мотивація – задоволення від самої діяльності та значимість для особистості безпосереднього результату діяльності;

- групова робота – такі сервіси інформаційно-цифрових технологій як Чат, Форум надають можливість пошуку інформації та обробки її великою кількістю людей [5].

Отже, підвищення кваліфікації здобувачів освіти – керівників ЗЗСО неможливо уявити без використання інформаційно-цифрових технологій. Специфіка програмно-апаратного забезпечення систем дистанційного навчання, які проектується з урахуванням мотиваційних складових управлінням освітнім процесом, полягає в тому, що застосування інформаційно-цифрових засобів, разом із забезпеченням ефективного подання навчального матеріалу, відіграє роль стимулятора довільної уваги. Критерієм доцільності застосування інформаційно-цифрових технологій при плануванні освітнього процесу може бути можливість такої організації навчання, при якій емоційне збудження,

викликане їх застосуванням, використовується і як стимулятор мимовільної уваги, і як мотиваційний чинник для стимулювання довільної уваги.

Висновки. Розвиток економічної компетентності керівників ЗЗСО засобами інформаційно-цифрових технологій у системі післядипломної освіти буде ефективним, якщо базуватиметься на синхронному навчанні з використанням засобів зв'язку: ICQ, Skype, IRC (Internet Relay Chat), інтерактивне TV, web-телефонія, телеконференції NetMeeting, Telnet; впровадженням в управлінську діяльність керівників ЗЗСО програм: «Директор», «Кадри», «Матеріально-технічна база», «Фінансово-господарська діяльність», «Заробітна плата» орієнтованих на розвиток економічного середовища закладів середньої освіти; спиратиметься на стандарти інформаційно-цифрових технології електронного навчання e-Learning, стандарти вищої, та загальної середньої освіти; матиме тісний зв'язок з досягненнями в області фундаментальних і прикладних наукових досліджень; створюватиметься та впроваджуватиметься сучасна система дистанційного навчання на базі закладів вищої освіти, інститутів післядипломної освіти, центрів та віртуальних лабораторії дистанційного навчання.

Література

1. Биков В. Ю., Жук Ю.О. Класифікація засобів навчання / В. Ю. Биков, Ю. О. Жук / Інформаційні технології і засоби навчання : зб.наук.праць. – К. : Атіка, 2005. – С. 39–60.
2. Ващенко Л. М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону : [монографія] / Л. М. Ващенко. – К. : Видавниче об'єднання «Тираж», 2005. – 380 с.
3. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум. – Вид. переробл. – / В. Г. Кремень. – К. : Грамота, 2010. – 576 с.
4. Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. - [Електронний ресурс]. – К.: 2016. . – URL: [НОВА УКРАЇНЬСЬКА ШКОЛА](#).

5. Олійник В. В. Впровадження нових освітніх технологій у закладах післядипломної педагогічної освіти / В. В. Олійник. // Теоретичні та методичні засади розвитку педагогічної освіти: педагогічна майстерність, творчість, технології: зб. наук. праць / за заг. ред. Н. Г. Ничкало. – Харків: НТУ «ХП», 2007. – С. 432-438.

6. Підвищення кваліфікації керівників освіти за дистанційною формою навчання. Навч. посібник. // Олійник В.В., Биков В.Ю., Гравіт В.О., Кухаренко В.М., Жук Ю.О., Антощук С.В., Кліменко А.Л., Сябрук Т.І. / За заг. ред. В.В. Олійника. – К.: Логос, 2006. – 408 с.

7. Положення про дистанційне навчання, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України 25.04.2013 № 466, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 30 квітня 2013 р. за № 703/23235, із змінами та доповненнями.

8. Сорочан Т. М. Сучасні технології шкільного менеджменту. Опорний конспект для слухачів курсів підвищення кваліфікації керівників загальноосвітніх навчальних закладів : навч. посіб. / Т. М. Сорочан. – Луганськ, СПД Рєзніков В. С., 2009. – 180 с.

9. Сорочан Т. М. Підготовка керівників шкіл до управлінської діяльності : теорія і практика : [монографія]. / Т. М. Сорочан – Луганськ : Знання, 2005. – 384 с.

10. [Електронний ресурс]. Режим доступу до джерела: <http://www.jisc.ac.uk/whatwedo/programmes/elearningpedagogy.aspx>

11. Rumble, G. “Open learning,” “distance learning,” and the misuse of language. Open Learning. – 1989. – № 4(2). – P. 28–36.

12. Microsoft FrontPage 2000. Крок за кроком: практ. посіб. / пер. з англ. – М.: ЯКОМУ, 2002. – 186 с.

References

1. Bykov V. YU., Zhuk YU.O. Klasyfikatsiya zasobiv navchannya / V. YU. Bykov, YU. O. Zhuk / Informatsiyni tekhnolohiyi i zasoby navchannya : zb.nauk.prats'. – К. : Atika, 2005. – S. 39–60.

2. Vashchenko L. M. Upravlinnya innovatsiynomy protsesamy v zahal'niy seredniy osviti rehionu : [monohrafiya] / L. M. Vashchenko. – K. : Vydavnyche ob"yednannya «Tyrazh», 2005. – 380 s.

3. Kremen' V. H. Filosofiya natsionatsional'noyi ideyi: Lyudyna. Osvita. Sotsium. – Vyd. pererobl. – / V. H. Kremen'. – K. : Hramota, 2010. – 576 s.

4. Nova ukrayins'ka shkola. Kontseptual'ni zasady reformuvannya seredn'oyi shkoly. - [Elektronnyy resurs]. – K.: 2016. . – URL: NOVA UKRAYINS'KA SHKOLA.

5. Oliynyk V. V. Vprovadzhennya novykh osvitnikh tekhnolohiy u zakladakh pislyadyplomnoyi pedahohichnoyi osvity / V. V. Oliynyk. // Teoretychni ta metodychni zasady rozvytku pedahohichnoyi osvity: pedahohichna maysternist', tvorchist', tekhnolohiyi: zb. nauk. prats' / za zah. red. N. H. Nychkalo. – Kharkiv: NTU «KHPI», 2007. – S. 432-438.

6. Pidvyshchennya kvalifikatsiyi kerivnykiv osvity za dystantsiynoyu formoyu navchannya. Navch. posibnyk. // Oliynyk V.V., Bykov V.YU., Hravit V.O., Kukharenko V.M., Zhuk YU.O., Antoshchuk S.V., Klimenko A.L., Syabruk T.I. / Za zah. red. V.V. Oliynka. – K.: Lohos, 2006. – 408 s.

7. Polozhennya pro dystantsiynе navchannya, zatverdzhene nakazom Ministerstva osvity i nauky Ukrayiny 25.04.2013 № 466, zareyestrovano v Ministerstvi yustytsiyi Ukrayiny 30 kvitnya 2013 r. za № 703/23235, iz zminamy ta dopovnennyamy.

8. Sorochan T. M. Suchasni tekhnolohiyi shkil'noho menedzhmentu. Oporny konspekt dlya slukhachiv kursiv pidvyshchennya kvalifikatsiyi kerivnykiv zahal'noosvitnikh navchal'nykh zakladiv : navch. posib. / T. M. Sorochan. – Luhans'k, SPD Ryeznikov V. S., 2009. – 180 s.

9. Sorochan T. M. Pidhotovka kerivnykiv shkil do upravlins'koyi diyal'nosti : teoriya i praktyka : [monohrafiya]. / T. M. Sorochan – Luhans'k : Znannya, 2005. – 384 s.

10. [Elektronnyy resurs]. Rezhym dostupu do dzherela: <http://www.jisc.ac.uk/whatwedo/programmes/elearningpedagogy.aspx>

11. Rumble, G. "Open learning," "distance learning," and the misuse of language. *Open Learning*. – 1989. – № 4(2). – P. 28–36.

12. Microsoft FrontPage 2000. Krok za krokom: prakt.posib. / per. z anhl. – M.: YAKOMU, 2002. – 186 s.